

K n j i ž e v n a p o r o č i l a

pred malo leti avtor po naključju zasledil neke odlomke. Videč, koliko podrobnosti mu je bilo dodobra prešlo iz spomina, se je poglobil v omenjeno prekucijo ter oprt na lastne in tuje zapiske kakor tudi raznotere ustne podatke razširil svoj prvotni zameetek v razsežno monografijo. Kritično je očrtal lik poslednjih Obrenovičev, kralja Milana in verolomnega, absolutističnega sina Aleksandra z njegovo ženo Drago Mašinovo, ki je kanila spraviti na prestol svojega nepriljubljenega brata Nikodija. Nekatere — izjalovljene — zarote so prav dramatski prikazane, n. pr. naklep s cijankalijem, preizkušeni na mački. Poglavlje «Noč 28.—29. maja» pa je med vsemi dvanajstimi biser: po svoji vsebini napeto kakor najduhovitejši detektivski roman. Nenadne zapreke, na katere so zdaj pa zdaj naleteli zarotniki, streljajoč pomotoma v temi celo lastne pristaše, preden so zadeli kraljevsko dvojico, pomenijo višek razburljivih prizorov. Brez dvoma bo knjiga, velepomembna za pojmovanje južnoslovanske sodobnosti, ugajala nič manj laiku nego strokovnjaku. Cissotlancem bodi povedano, da je izdana v latinici, zato pa je tiskarski škrat uspešno sejal svojo ljuliko. *J. Šega.*

Milan Vukasović: Kroz život. 1925. S. B. Cvijanović, Beograd 1925. Str. 72. Din 10.—.

Moderna biblioteka je objavila že dobršno skupino piscev iz vseh evropskih krajev. Od domačih so doslej zastopani Sremac, Sekulićeva, Crnjanski, Petrović, Živadinović, Čosić in sin goriškega rojaka Stibila — Vukasovića, čigar posamezni spisi so najprej zagledali beli dan v francoščini. Na tem mestu se je že govorilo o Vukasovičevem prvencu «Basnih», potlej o «Sto basnih» in «Mojem gavranu». V tisku so še «Muzika vremena» in «Lutanje», kakor tudi drama «Naša kuća». Iz zadnje številke Živanovičevega «Venca», kjer naš naslovnik stalno sodeluje, posnemam, da je letos izdal «Životinjsko carstvo», zgodnico za deco. Navzlic vrvežu življenja, kamor ga sili njegovo zvanje, najde avtor še prilike, da včasih utrga na vrtu notranjega sveta plod, ki diši zdaj po misli, zdaj po čuvstvu, vonjá zdaj po smehu, zdaj po pridušeni tugi. Pred mano je snopec natanko sto dušeslovnih povestic, od katerih posamezne nalikujejo bolj iverim ali utrinkom, n. pr. IX.

«Kakšen je to beli mrak?» se iznenadeno vpraša razburjena troha prahu, ko je zabredla iz mraka v solnčni pramen.

Slikajo človeško nedoslednost, omejenost, bedastočo, samoljubje in kar je še sličnih slabosti. Pod vidikom večnosti. Trenutno pomembne so le malokateri, n. pr. zabavljica na nedavno poslovanje mirovne konference (XIV). Nosilci fabule so često živali vseh vrst. Krajše in srednje stvarce so najbolj učinkovite, daljše se mi vidijo nekam razblinjene, tako Čeznja, posvečena J. Živanoviću, ali Gob, poklonjen Philéasu Lebesgue-u. Globoko gledanje v življenje pa je dobilo lep izraz, čistejši nego pri tolikih ciriličarjih. Trebilec jezika, Vatroslav Rožić (Barbarizmi), bi mu kvečjemu očital kak «cviker» ali rečenico: to me čudi (prema nemačkome) za: tome se čudim. *A. Debeljak.*

T U J A D E L A

Tesnière Lucien: Les formes du duel en Slovène. Paris 1925. Velika 8°. 454 str. — I s t i: Atlas linguistique pour servir à l'étude du duel en Slovène. 55 × 44 cm, 39 str. + 70 kart. (Travaux publiés par l'Institut d'Études Slaves III.)

Ko je Čop v poletju 1831. pošiljal šafařiku svoje prispevke za zgodovino slovenske književnosti, jih je opremil z obširnimi pripombami. Med drugim